

VENDIM
Nr. 1, datë 19.1.2018

NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“

me sekretare Belma Lleshi, në datat 17.7.2017, 20.9.2017 dhe 21.9.2017, mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 33 Akti, që u përket palëve:

KËRKUES: Zeqine Kokonozi, Agim Kokonozi, Mahmut Kokonozi, Sami Kokonozi, Bahri Kokonozi, Hysen Kokonozi, Pranvera Kokonozi (Saliq), Mimoza Kokonozi, Ina Kokonozi, Aldo Kokonozi.

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Çlirim Kokonozi, Bujar Kokonozi, Dashnor Kokonozi, Shkëlqim Kokonozi, Dhurata Kozeli, Majlinda Cukalla, Merita Kodra, Lavdiqe Kokonozi, (Çela), Engjëllushe Kokonozi (Gjoza), Luljeta Kokonozi (Topi), Ylber Kokonozi, Mimoza Kokonozi (Kote), Lejla Kokonozi (Kalaja), Njazi Dashi, Lutfi Dashi, Beniamin Dashi, Eqerem Basha, Muhamet Basha, Suzana Basha, Silvana Basha, Entela Vakari, Eljora Basha, shoqëria “Neon” sh.p.k., Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Avokatura e Shtetit, Drejtoria e Administrimit dhe Shitjes së Pronës Publike, Skënder Lena, Katina Imeraj, shoqëria anonime “Alpha Bank” sh.a.

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtueshme me Kushtetutën i vendimeve nr. 615, datë 27.2.2014. të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 00-2016-1671, datë 25.5.2016 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi).

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 71 e vijuese të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Fatmir Hoxha, shqyrtoi pretendimet e kërkuësve, që kërkuan pranimin e kërkesës, pretendimet e subjekteve të interesuara, Katina Imeraj, Skënder Lena, shoqëria “Neon” sh.p.k., me cilësinë e ortakut të vetëm të shoqërisë “Castellania” s.r.l., Avokatura e Shtetit dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë, të cilat kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuësit dhe disa prej subjekteve të interesuara janë trashëgimtarë ligjorë të trashëgimlënësve Selim dhe Sefer Kokonozi. Me vendimet nr. 959, datë 10.5.1996 dhe nr. 948, datë 22.4.1996 të KKKP-së Tiranë, subjekteve të interesuara u është njohur e drejta e parablerjes së objekteve mbi sipërfaqen e truallit të godinës “Fabrika e porcelanit”, në momentin e privatizimit të saj.

2. Me kontratën e shitjes së kuotave të datës 6.8.2004, shoqëria “Castellania” s.r.l. i ka shitur subjektit të interesuar shoqërisë “Neon” sh.p.k., kuotat e kapitalit themeltar prej 55,7%, duke i kaluar të gjitha të drejtat e ortakut joshitetëror në ish-ndërmarrjen e përbashkët. Subjektet e interesuara kanë pretenduar se

aktet me të cilat është realizuar kalimi i pronësisë nga shteti te shoqëria “Neon” sh.p.k. janë marrë në kundërshtim me ligjin. Me kontratën e shitblerjes së datës 8.4.2005 AKP-ja ka bërë privatizimin nëpërmjet shitjes te pala e paditur “Neon” sh.p.k. të pjesëve të kapitalit themeltar të zotëruara nga shteti. Nëpërmjet kësaj kontrate shoqëria “Neon” sh.p.k. është bërë ortak i vetëm i shoqërisë “Catellania” s.r.l. Subjektet e interesuara me pretendimin se duke u lidhur kjo kontratë, u është dhënë mundësia për të ushtruar të drejtën e parablerjes, si një e drejtë reale, i janë drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë me kërkesëpadi me objekt konstatimin e pavlefshmërisë së kontratës së shitjes nr. 1450 rep., nr. 110 kol., datë 8.4.2005, kthimin e palëve në gjendjen e mëparshme, duke iu kthyer e drejta e kuotave zotëruese, sipërfaqet e truallit dhe objektet e ndodhura mbi të, si dhe fshirjen e pasojave përkatëse nga regjistri hipotekor nr. 23, datë 21.2.2005 i ZVRPP-së Tiranë. Konstatimin e pavlefshmërisë të kontratave të shitblerjes, përkatësisht me nr. 3110 rep., nr. 358 kol., datë 28.6.2005, nr. 3139 rep., nr. 364 kol., datë 29.6.2005 dhe nr. 3162 rep., nr. 367 kol., datë 30.6.2005, kontrata këto të lidhura respektivisht ndërmjet shoqërisë “Castellania Tërana” sh.p.k. në likuidim e sipër dhe të paditurve Katina Imeraj, Skënder Lena dhe shoqërisë “Neon” sh.p.k., si dhe zgjidhja e pasojave juridike të ardhura nga këto kontrata, duke u fshirë nga regjistrat hipotekorë, regjistrimi hipotekor nr. 60, datë 9.9.2005, për të paditurën Katina Imeraj, regjistrimi hipotekor nr. 61, datë 9.9.2005 për të paditurin Skënder Lena, si dhe regjistrimi hipotekor nr. 62, datë 9.9.2005 për të paditurin shoqëria “Neon” sh.p.k.

3. Gjykata Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 2794, datë 11.4.2011 ka vendosur pranimin e kërkesëpadisë.

4. Mbi ankimin e kërkuarve dhe të subjektit të interesuar shoqërisë anonime “Alpha Bank” sh.a., si dhe të Ministrisë së Ekonomisë, Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 1916, datë 16.7.2012 ka vendosur prishjen e vendimit civil nr. 2794, datë 11.4.2011 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe pushimin e çështjes.

5. Kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë kanë ushtruar rekurs subjektet e interesuara Lavdije Kokonozi (Cela), Luljeta Kokonozi (Topi), Ylber Kokonozi, Mimoza Kokonozi (Kote) dhe Lejla Kokonozi (Kalaja). Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 416, datë 9.7.2013, ka vendosur prishjen e vendimit nr. 1916, datë 16.7.2012 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në po atë gjykatë, me tjetër trup gjykues.

6. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 615, datë 27.2.2014, ka vendosur ndryshimin e vendimit nr. 2794, datë 11.4.2011 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe rrëzimin e padisë.

7. Mbi rekursin e subjekteve të interesuara, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2016-1671, datë 25.5.2016, ka vendosur mospranimin e rekursit.

II

8. **Kërkuesit** i janë drejtuar me kërkesë Gjykatës Kushtetuese për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, duke argumentuar si vijon:

8.1 Gjykata e Apelit Tiranë ka cenuar parimin e ligjshmërisë dhe parimin e gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj, pasi ka marrë një vendim në kundërshtim me normat për përcaktimin e saktë të mosmarrëveshjes, duke u bazuar te një vlerësim objektiv i pretendimeve të subjekteve të interesuara. Gjykata e Apelit nuk e ka pranuar kërkesën për nxjerrjen jashtë kompetencës të çështjes, duke u shprehur se kundër vendimit të ndërmjetëm mund të bëhet ankim së bashku me vendimin përfundimtar. Gjithashtu, kjo gjykatë ka shkelur rregullat e formimit të ndërgjyqësish, pasi nuk ka bërë kalimin procedural dhe ka legjitimuar si palë në gjykim Drejtorinë e Administrimit dhe Shitjes së Pronës Publike dhe Ministrinë e Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës, të cilat nuk ekzistonin më me këto emërtime pas strukturës së re qeverisëse në tetor të vitit 2013, pra më shumë se 4 muaj para shqyrtimit të çështjes.

8.2 Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 615, datë 27.2.2014, nuk ka marrë parasysh detyrat e lëna nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë. Kjo gjykatë nuk ka hetuar dhe nuk ka argumentuar origjinën e titullit

të pronësisë mbi sendin objekt gjykimi.

8.3 Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, megjithëse në rekurs ishin parashtruar shkaqe të cilat duhet të shqyrtoheshin në seancë gjyqësore, ka vendosur mospranimin e rekursit, duke mos e arsyetuar vendimin e tij.

9. **Subjekti i interesuar Katina Imeraj** ka paraqitur parashtrime me shkrim, duke argumentuar si vijon:

9.1 Pretendimi i kërkuarve se Gjykata e Lartë duke vendosur mospranimin e rekursit ka cenuar parimin e arsyetimit të vendimit gjyqësor është i pabazuar. Gjykata e Lartë ka pasqyruar të gjitha pretendimet në vendim dhe vendimi për mospranimin e rekursit është në kompetencë të Kolegjit në dhomën e këshillimit.

9.2 Pretendimin për cenimin e parimit të ligjshmërisë kërkuar nuk e kanë ngritur në nivelin kushtetues kurse pretendimin për cenimin e parimit të ligjshmërisë e kanë lidhur me faktin e privatizimit të ndërmarrjes shtetërore, çështje e cila i përket shqyrtimit dhe vlerësimit nga gjykatat e zakonshme.

9.3 Pretendimi i kërkuarve se Gjykata e Apelit nuk ka zbatuar ligjin dhe nuk ka hetuar mbi të drejtën e pronësisë është i pabazuar. Kërkuar nuk e kanë të qartë dallimin midis pronësisë së truallit si pronë e shoqërisë tregtare dhe pronësisë së ortakëve sipas kuotave në zotërim. Çdo pretendim mbi mënyrën e fitimit të pronësisë dhe privatizimit i përket juridiksionit të gjykatave të zakonshme.

9.4 Pretendimi i kërkuarve se Gjykata e Apelit Tiranë ka zbatuar në mënyrë të gabuar ligjin duke vendosur rrëzimin e kërkesës për nxjerrjen jashtë kompetence të çështjes, pasi sipas kërkuarve duhej të gjykohej nga gjykata civile, është i pabazuar. Vendimi nr. 3/2014 i Kolegjeve të Bashkuara ka përcaktuar se çështjet të cilat kanë disa kërtime administrative dhe civile të paraqitura para datës 4.11.2013 do të vazhdojnë të gjykohen nga gjykatat ku janë paraqitur.

9.5 Pretendimi për cenimin e parimit të sigurisë juridike në aspektin e së drejtës së pronësisë është i pabazuar. Kërkuarve u është njohur e drejta e pronësisë rreth 4 vjet pasi shoqëria “Castellania” e kishte fituar këtë të drejtë.

10. **Subjekti i interesuar Skënder Lena** ka paraqitur parashtrime me shkrim duke argumentuar si vijon:

10.1 Pretendimi i kërkuarve për cenimin e parimit të sigurisë juridike është i pabazuar. Gjatë procedurave të kalimit të pronësisë është realizuar balancimi ligjor midis shtetit dhe individit për mënyrën e administrimit të pronave të paluajtshme të kërkuarve. Konkreisht, në kushtet kur prona për të cilën ata janë njohur si pronarë ka qenë e zënë, me vendimin e KKKP-së është vendosur kompensimi me një tokë tjetër të lirë.

10.2 Pretendimi i kërkuarve për cenimin e parimit të proporcionalitetit është i pabazuar, pasi çdo veprim i kryer ndaj palëve gjatë gjykimit nuk ka qenë diskriminues, por është kryer në zbatim të parimit të proporcionalitetit.

11. **Subjekti i interesuar shoqëria “Neon” sh.p.k., me cilësinë e ortakut të vetëm të shoqërisë “Castellania” s.r.l.**, ka paraqitur parashtrime me shkrim, duke argumentuar si vijon:

11.1 Pretendimet e parashtruara nga kërkuar nuk janë ngritur në nivel kushtetues e, si rrjedhojë janë të pabazuara.

11.2 Gjatë gjykimit të çështjes është provuar se padia e kërkuarve ka qenë pa shkak procedural, pasi prona “Fabrika e porcelanit” nuk u është nënshtruar procedurave të privatizimit, e për rrjedhojë kërkuar nuk legjitimohen në paraqitjen e kërkesës.

11.3 Kontrata objekt gjykimi ka pasur si objekt transferimin e kuotave midis ortakëve të shoqërisë “Castellania” s.r.l. dhe jo shitjen e pasurisë të shtetit shqiptar. Në këto kushte kërkuarve nuk u është cenuar asnjë e drejtë kushtetuese.

11.4 Pretendimi i kërkuarve për cenimin e parimit të ligjshmërisë është i pabazuar dhe pa referencë në ligjin kushtetues. Ky pretendim bie në kundërshtim me nenin 42/2 të Kushtetutës dhe dispozitat e KPC-

së. Gjatë gjykimit gjykatat kanë respektuar të gjitha të drejtat procedurale të kërkuësve.

12. *Subjekti i interesuar Avokatura e Shtetit ka paraqitur parashtime me shkrim, duke argumentuar si vijon:*

12.1 Kërkuësit kanë pretenduar se Gjkata e Apelit Tiranë dhe Gjkata e Lartë kanë gabuar në interpretimin dhe zbatimin e ligjit për pavlefshmërinë absolute të kontratës së shitjes. Në thelb pretendimet e kërkuësve kanë të bëjnë me çështje të natyrës ligjore, zgjidhja e të cilave i përket juridiksionit të gjykatave të zakonshme.

12.2 Pretendimi i kërkuësve për cenimin e parimit të gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj, pasi Gjkata e Apelit Tiranë nuk ka argumentuar në vendimin përfundimtar vendimin e ndërmjetëm lidhur me rrëzimin e kërkesës për nxjerrjen jashtë kompetencës së gjykatës civile, është i pabazuar. Gjkata e Apelit Tiranë ka zbatuar ligjin procedural, duke mos cenuar asnjë të drejtë të kërkuësve.

13. *Gjatë proceseve gjyqësore Ministria e Financave dhe ajo e Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës janë përfaqësuar secila në mënyrë të pavarur. Pas miratimit të strukturës së re të qeverisë në shtator të vitit 2017 u krijua Ministria e Financave dhe Ekonomisë, e cila ka paraqitur parashtime me shkrim me argumentet si vijojnë:*

13.1 Kërkuësit nuk legjitimohen për sa i përket shfuqizimit të vendimit të Gjykatës së Apelit, pasi kërkesa është paraqitur jashtë afatit të parashikuar nga ligji. Pretendimi i tyre për shfuqizimin njëkohësisht të vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe të vendimit të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë është kontradiktor.

13.2 Pretendimi i kërkuësve për cenimin e parimit të arsytimit të vendimit gjyqësor është i pabazuar, pasi vendimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë rezulton se plotëson standardet e arsytimit të vendimit gjyqësor dhe se mungesa e një arsytimi të detajuar nuk përbën të metë serioze në aspektin kushtetues.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuësve

14. Gjkata vlerëson se kërkuësit legjitimohen *ratione personae*, pasi parashikohen si subjekte nga nenet 131/f/1 dhe 134/1/i të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

15. Lidhur me legjitimitimin *ratione temporis*, gjatë parashtimeve subjekti i interesuar Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka pretenduar se kërkuësit nuk legjitimohen *ratione temporis* për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë, pasi kërkesa është paraqitur jashtë afatit të parashikuar nga ligji. Gjkata vlerëson se pretendimi i subjektit të interesuar është i pabazuar. Gjkata thekson se bazuar në nenin 131/1/f të Kushtetutës individët mund të drejtohen me kërkesë në Gjykatën Kushtetuese pasi të kenë shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion për mbrojtjen e këtyre të drejtave. Në çështjen në shqyrtim kërkuësit kanë paraqitur rekurs ndaj vendimit të Gjykatës së Apelit Tiranë në Gjykatën e Lartë, e cila me vendimin nr. 00-2016-1671, datë 25.5.2016 ka vendosur mospranimin e rekursit. Për rrjedhojë, kërkuësit kanë shteruar mjetet juridike në dispozicion dhe si datë e fillimit të afatit 2-vjeçar për paraqitjen e kërkesës është data 25.5.2016 e vendimit të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë. Për sa më sipër, Gjkata çmon se kërkuësit legjitimohen *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit të parashikuar nga ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”¹.

16. Lidhur me legjitimitimin *ratione materiae* kërkuësit kanë pretenduar shfuqizimin e vendimeve objekt kërkesë, duke argumentuar se Gjkata e Apelit Tiranë ka cenuar parimin e ligshmërisë, pasi nuk e ka zgjidhur drejt çështjen dhe nuk ka hetuar mbi origjinën e sendit. Gjkata e Apelit ka cenuar parimin e gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj, pasi nuk ka zbatuar drejt dispozitat lidhur me ankimin kundër

¹ Kërkesa është dërguar me postë në datën 28.2.2017, para hyrjes në fuqi të afatit 4-mujor të parashikuar në ligjin nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese”, të ndryshuar.

vendimit për mosshpallje të kompetencës lëndore, si dhe ka shkelur rregullat për formimin e ndërgjyqësisë. Ky pretendim është parashtruar edhe në rekursin e paraqitur në Gjykatën e Lartë, por Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit. Gjithashtu, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka cenuar parimin e arsytimit të vendimit gjyqësor, pasi nuk ka argumentuar qëndrimin e tij lidhur me shkaqet e parashtruara në rekurs.

17. Gjykata pasi shqyrtoi pretendimet e parashtruara nga kërkuesit vlerëson se pretendimi i kërkuesve për cenimin e parimit të ligjshmërisë nga Gjykata e Apelit Tiranë është i lidhur me mënyrën e zbatimit, të interpretimit të ligjit dhe vlerësimin provave, të cilat nuk hyjnë në juridiksionin kushtetues, por janë në kompetencë të gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Si rrjedhim, Gjykata bazuar në standardet e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, ka vlerësuar pretendimet për cenimin e parimit të gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj dhe parimit të arsytimit të vendimit gjyqësor në këndvështrim të standardeve që imponon procesi i rregullt ligjor në kuptimin kushtetues.

B. Për pretendimin e cenimit të parimit të gjykatës së caktuar me ligj

18. Kërkuesit kanë pretenduar se Gjykata e Apelit Tiranë ka cenuar parimin e gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj, pasi nuk ka pranuar kërkesën për shpalljen e moskompetencës lëndore, si dhe ka shkelur rregullat për formimin e ndërgjyqësisë. Sipas tyre, Gjykata e Apelit Tiranë nuk ka bërë kalimin procedural dhe ka legjitimuar si palë në gjykim Drejtorinë e Administrimit dhe Shitjes së Pronës Publike dhe Ministrinë e Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës, të cilat pas strukturës së re qeverisëse në tetor të vitit 2013, pra më shumë se 4 muaj para shqyrtimit të çështjes, nuk ekzistonin më me këto emërtime.

19. Gjykata ka theksuar se gjykimi nga një gjykatë e caktuar me ligj është një nga elementet e procesit të rregullt ligjor, i sanksionuar në nenin 42 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së. Gjykata ka theksuar se termi “gjykatë” karakterizohet, në sensin material, nga funksioni i saj gjyqësor, që ka të bëjë me zgjidhjen e çështjeve që janë në kompetencë të saj, në një proces të zhvilluar mbi një procedurë ligjërishit të përcaktuar dhe në pajtim me shtetin e së drejtës. E drejta e çdo pale për t’u dëgjuar në seancë përpara një gjykate kompetente, kërkon që gjykata të ketë juridiksion për të dëgjuar çështjen dhe që kompetenca t’i jetë dhënë asaj prej ligjit (*shih vendimet nr. 31, datë 1.12.2005; nr. 7, datë 9.3.2009; nr. 22, datë 22.7.2009; nr. 16, datë 27.3.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata e Lartë, për shkak të pozicionit dhe rolit të saj si gjykatë ligji, shqyrton rekursin për pretendime të shkeljes së ligjit material ose procedural, gjë që përbën funksionin kryesor të saj. Ajo analizon çështjen në drejtim të kontrollit të ligjshmërisë dhe bazueshmërisë së vendimeve të ankimuara. Një kontroll i tillë konsiston në analizën e plotë të fakteve dhe të rrethanave, të cilat janë pranuar më parë si të vërteta nga gjykata e faktit dhe ajo e apelit, pa i ndryshuar ato (*shih vendimin nr. 7, datë 9.3.2009; nr. 17 datë 10.4.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Në çështjen në shqyrtim, Gjykata konstaton se pretendimet e kërkuesve për moskompetencën dhe ndërgjyqësinë janë parashtruar në rekursin e paraqitur në Gjykatën e Lartë, e cila, me vendimin nr. 00-2013-2166 (416), datë 9.7.2013, ka vendosur prishjen e vendimit nr. 1916, datë 16.7.2012 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në po atë gjykatë, me tjetër trup gjykues, duke vlerësuar kompetente në shqyrtimin e çështjes gjykatën civile dhe jo atë administrative. Nga përmbajtja e vendimit të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë rezulton se kjo gjykatë i ka lënë detyra Gjykatës së Apelit për t’u dhënë zgjidhje pretendimeve të parashtruara nga kërkuesit, duke bërë cilësim të saktë të fakteve dhe veprimeve që lidhen me mosmarrëveshjen konkrete. Pas rishqyrtimit të çështjes nga Gjykata e Apelit Tiranë, kërkuesit kanë paraqitur përsëri rekurs në Gjykatën e Lartë, e cila me vendimin nr. 00-2016-1671, datë 25.5.2016 ka vendosur mospranimin e tij.

21. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se Gjykata e Apelit Tiranë ka vepruar në përputhje me kompetencat e saj, duke respektuar parimin e gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkuesve për cenimin e parimit të gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj është i pabazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të parimit të arsytimit të vendimit gjyqësor

22. Kërkuesit kanë pretenduar se Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë duke vendosur mospranimin e

rekursit ka cenuar parimin e arsytimit të vendimit gjyqësor.

23. Gjykata ka theksuar se e drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142/1 të Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve se ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet edhe vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimin nr. 18, datë 15.3.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka vlerësuar domosdoshmërinë e arsytimit të vendimeve gjyqësore, penale apo civile, si një garanci për procesin ligjor. Vendimi duhet të mbështetet vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe duhet të përmbajë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Vendimi mund të kontrollohet nga një gjykatë më e lartë sipas procedurave përkatëse dhe që kjo të jetë e mundur, duhet bërë arsyetimi i vendimit, në të cilin gjyqtari tregon me qartësi faktet dhe ligjin e zbatueshëm që e kanë çuar në bërjen e një zgjedhjeje ndërmjet disa mundësive. Vendimet gjyqësore që japin gjykatat e të gjitha niveleve në përfundim të gjykitit përbëjnë aktin procedural kryesor të të gjithë procesit gjyqësor. Ato përmbledhin dhe finalizojnë përfundimisht qëndrimet që mban gjykata lidhur me çështjen në gjykim (*shih vendimin nr. 18, datë 15.3.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

25. Gjithsesi, Gjykata e ka vlerësuar zbatimin e këtij parimi, rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre. Ajo ka verifikuar nëse vendimi i kundërshtuar është logjik, ka kundërthënë, përmban referenca në ligjin e zbatueshëm dhe nëse respekton të gjitha elementet e sipërpërmendura. Detyrimi i gjykatave për të respektuar këtë standard ndryshon në varësi të rrethanave të çështjes konkrete e natyrës së vendimit dhe masa e arsytimit varet nga natyra e vendimit në fjalë (*shih vendimin nr. 25, datë 10.6.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

26. Në këtë kontekst, Gjykata ka theksuar se ajo e vlerëson arsyetimin e një vendimi gjyqësor vetëm në kuadrin e përmbushjes ose jo të standardeve të mësipërme, pasi nuk është detyrë e saj të analizojë provat dhe faktet ku është bazuar gjykata për zgjidhjen e çështjes së themelit. Kjo mbetet detyrë funksionale e gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Ndërsa në aspektin e kontrollit kushtetues, Gjykata verifikon nëse arsyetimi i vendimit gjyqësor i ka plotësuar ose jo kriteret e përcaktuara më sipër, të cilat garantojnë të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar (*shih vendimin nr. 18, datë 15.3.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Në rastin në shqyrtim, Gjykata konstaton se vendimi nr. 00-2016-1671, datë 25.5.2016, i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë përmban palët ndërgjyqëse, objektin, vendimet e mëparshme të gjykatave, si dhe palët që kanë paraqitur rekurs e kundërrekurs, duke parashtruar shkaqet për secilin prej tyre. Në përfundim, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, bazuar në nenin 480 të KPC-së, ka vendosur mospranimin e rekursit, pasi nuk plotëson kriteret e parashikuara në nenin 472 të KPC-së.

28. Në lidhje me shqyrtimin e çështjes në Gjykatën e Lartë, në jurisprudencë konstante Gjykata ka theksuar se në rast se Kolegji në dhomën e këshillimit krijon bindjen se shkaqet e ngritura në rekurs janë të pabazuara, pasi nuk bëjnë pjesë në ato që parashikon dispozita ligjore ose nuk gjejnë mbështetje në aktet e dosjes gjyqësore, atëherë është në funksionin e tij të vendosë, në pajtim me kërkesat ligjore, mospranimin e çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore. Veprimtaria seleksionuese e dhomës së këshillimit nuk është një shkelje e së drejtës së palëve për t'iu drejtuar gjykatës, por një veprimtari e domosdoshme në funksion të aksesit në gjykatë vetëm të atyre çështjeve që i parashikon ligji, duke lënë jashtë përzgjedhjes kërkesat e paarsyeshme dhe haptazi të pambështetura në ligj. Ky lloj shqyrtimi paraprak vlerësues është kompetencë vetëm e trupës së gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë në dhomë këshillimi dhe nuk mund të bëhet pjesë e kontrollit kushtetues që zhvillon Gjykata (*shih vendimet nr. 21, datë 20.3.2017; nr. 8, datë 26.2.2015, të Gjykatës Kushtetuese*).

29. Për arsyet e mësipërme, Gjykata vlerëson se vendimi i Gjykatës së Lartë i plotëson standardet e parimit të arsytimit të vendimit gjyqësor, për rrjedhojë dhe ky pretendim i kërkuarve është haptazi i pabazuar.

30. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuarve për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, janë të pabazuara.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe neneve 72 e vijuese të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Gani Dizdari, Vitore Tusha, Fatmir Hoxha, Fatos Lulo, Besnik Imeraj